

การให้ความรู้กับการตรวจเปรียบเทียบคดี ตามแผนการตรวจเปรียบเทียบคดี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

หลักการเปรียบเทียบคดี

๑. ผู้จับกุมต้องเป็นเจ้าของพนักงานสรรพสามิตหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมปราบปรามโดยตรง หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามมาตรา ๒ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ผู้ต้องหาต้องยินยอมให้เปรียบเทียบคดี

๓. ความผิดนั้นจะต้องเป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจเปรียบเทียบของอธิบดีกรมสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๗ วรรคหนึ่ง (๑) “สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือความผิดที่มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนให้เป็นอำนาจของอธิบดี”

๔. กรณีการจับกุมที่ไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานสอบสวนในท้องที่จับกุม มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

๔.๑ กรณีเป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เช่น มาตรา ๑๔๑

๔.๒ กรณีเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุก และกำหนดอัตราโทษเป็นเท่าของค่าภาษี ซึ่งในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มีเพียง ๒ มาตรา ที่เข้าหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานผู้จับไม่ต้องปฏิบัติตาม ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๒.๑ ความผิดตามมาตรา ๒๐๓ สำหรับกรณีที่ค่าภาษีเพื่อใช้ในการกำหนดค่าปรับเปรียบเทียบคดีรวมต่อคดี คำนวณได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐.๐๐ บาท

๔.๒.๒ ความผิดตามมาตรา ๒๐๔ สำหรับกรณีที่ค่าภาษีเพื่อใช้ในการกำหนดค่าปรับเปรียบเทียบคดีรวมต่อคดี คำนวณได้ไม่เกิน ๓,๓๓๓.๓๓๓ บาท

๔.๓ กรณีผู้ต้องหาคนเดียว ถูกจับหลายข้อกล่าวหาในคราวเดียวกันโดยเป็นกรณีต่างกรรมกัน และเป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบคดีได้ทุกข้อกล่าวหา ให้คิดอัตราโทษอย่างสูง แต่ละคดีที่ทำการเปรียบเทียบคดีแยกออกจากกัน ไม่คิดอัตราโทษรวมทุกข้อกล่าวหาเข้าด้วยกัน

๔.๔ กรณีร่วมกันกระทำความผิดซึ่งมีผู้ต้องหาตั้งแต่สองคนขึ้นไป และความผิดนั้นเป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบคดีได้ ให้แยกพิจารณาคิดอัตราโทษอย่างสูงเป็นรายตัวผู้ต้องหา มิใช่พิจารณาอัตราโทษอย่างสูงของทุกคนรวมกัน

๔.๕ หากเป็นกรณีร่วมกันกระทำความผิดซึ่งมีหลายข้อกล่าวหา ให้พิจารณาแยกเป็นข้อกล่าวหา และแยกเป็นรายตัวผู้กระทำผิดที่ทำการเปรียบเทียบ ไม่คิดอัตราโทษรวมทุกข้อกล่าวหาและทุกคนเข้าด้วยกัน

การตั้งข้อกล่าวหา ต้องมีความสัมพันธ์กับ

๑. สถานที่เกิดเหตุ
๒. จำนวนของกลาง
๓. พฤติการณ์ในการกระทำความผิด
๔. เงื่อนไขการตั้งข้อกล่าวหา

๔.๑ ข้อกล่าวหาเดียว ของกลางหลายชนิดสินค้า

๔.๒ หลายข้อกล่าวหา ของกลางหลายชนิดสินค้า

๔.๓ หลายข้อกล่าวหา มีบางข้อกล่าวหาสามารถเปรียบเทียบคดีได้ และบางข้อกล่าวหาไม่สามารถเปรียบเทียบคดีได้

๔.๔ กรณีครอบครองยาสูบเกินกว่าห้าร้อยกรัม หรือยาสูบประเภทยาเส้น เกินกว่าหนึ่งกิโลกรัม หรือไฟเกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบใบ

๔.๕ ผู้ต้องหาคนเดียว หลายข้อกล่าวหา

๔.๖ ผู้ต้องหาหลายคน ข้อกล่าวหาเดียว

๔.๗ ผู้ต้องหาหลายคน ข้อกล่าวหาเดียว ของกลางร่วมกัน

๔.๘ ผู้ต้องหาหลายคน ข้อกล่าวหาเดียว ของกลางร่วมกันแต่จำนวนของกลางไม่เท่ากัน

๔.๙ ผู้ต้องหาหลายคน หลายข้อกล่าวหา ของกลางร่วมกัน

การเริ่มต้นคดีในทางอาญา

๑. ร้องทุกข์ ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้ กล่าวหาโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษ ตามมาตรา ๒ (๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. กล่าวโทษ หมายถึงการที่บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีบุคคลรู้ตัวหรือไม่ก็ได้ กระทำความผิดอย่างหนึ่งขึ้น ตามมาตรา ๒ (๘) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. การจับกุมในคดีการกระทำความผิดซึ่งหน้า ตามมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔. การจับโดยศาลมีหมายจับ ตามมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การเขียนบันทึกการจับกุม สิ่งที่ต้องระมัดระวัง

๑. สถานที่บันทึก

๒. แบบพิมพ์ที่ใช้ (แบบสำเร็จรูปหรือร้อยแก้ว)

๓. วิธีการบันทึก (เขียนหรือพิมพ์)

๔. จำนวนฉบับของบันทึกการจับกุมต่อการกระทำความผิดหนึ่งครั้ง

๕. รายชื่อผู้จับ ผู้ร่วมจับ และพวก

๖. การแก้ไข ขูดลบ ขีดฆ่า ตกเติม และการลงลายมือชื่อกำกับ

๗. ผู้ทำหน้าที่บันทึก/อ่าน

๘. วิธีการบันทึกจำนวนหรือปริมาณของกลางที่ไม่สามารถตรวจนับได้อย่างแน่ชัด

๙. การตั้งข้อกล่าวหาในบันทึกจับกุมไม่ตรงตามบัญชีกำหนดอัตราโทษ

การกำหนดมูลค่าเพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดค่าปรับ ตามมาตรา ๑๓๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐

๑. ใช้ราคาขายปลีกแนะนำตามมาตรา ๑๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐ ใช้เฉพาะกับผู้ที่แจ้งราคานั้น เท่านั้น

๒. ถ้อยมูลค่าของสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งได้เสียภาษีโดยถูกต้องในเวลา หรือใกล้เคียงเวลาที่กระทำผิด

๓. ถ้าไม่มีสินค้าชนิดเดียวกันให้ถ้อยมูลค่าของสินค้าที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตามที่ซื้อขายกันในเวลา

ดังกล่าว

๔. พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นผู้ที่มีอำนาจกำหนดมูลค่าตามมาตรา ๑๓๖

ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดี

๑. อธิบดีกรมสรรพสามิต ตามมาตรา ๑๓๗ วรรคหนึ่ง (๑)
๒. คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี มาตรา ๑๓๗ วรรคหนึ่ง (๒)

หน่วยงานที่มีหน้าที่เปรียบเทียบคดี

๑. สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต มีอำนาจทั่วราชอาณาจักร และคดีที่เข้าช้อยกเว้นตาม ๒)
๒. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๑ - ๕ ยกเว้น
  - ๒.๑ คดีที่เจ้าพนักงานของสำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม เป็นผู้จับกุมและมีอัตราโทษปรับ อย่างสูงเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท
  - ๒.๒ คดีที่โอนมาทำการเปรียบเทียบคดีที่สำนักกฎหมาย ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเปรียบเทียบคดี พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗.๕
  - ๒.๓ คดีที่หน่วยงานอื่น ได้ส่งมาทำการเปรียบเทียบคดี
๓. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่ไม่มีสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ทั่วประเทศ
๔. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ทั่วประเทศ

ผู้รับมอบอำนาจเปรียบเทียบคดี (ตามคำสั่งกรมฯ ๕๑๒/๒๕๖๐)

๑. อำนาจของสรรพสามิตพื้นที่สาขา/นักวิชาการสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ที่ไม่มีสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาเมือง ในจำนวนค่าปรับไม่เกิน คดีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒. อำนาจของสรรพสามิตพื้นที่/นิติกรชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการส่วนคดี สำนักกฎหมาย ในจำนวนค่าปรับไม่เกินคดีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. อำนาจของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดี สำนักกฎหมาย ในจำนวนค่าปรับ ไม่เกินคดีละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. อำนาจของผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย/ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค (ไม่จำกัดวงเงินค่าปรับ)

การปล่อยตัวชั่วคราว

๑. กฎหมายทั่วไป ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๖ - ๑๑๙
๒. กฎหมายเฉพาะ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๘
๓. ผู้มีสิทธิร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ได้แก่ ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสีย
๔. เงื่อนไขการปล่อยตัวชั่วคราว
  - ๔.๑ ในระหว่างการรอการเปรียบเทียบคดี
  - ๔.๒ ในระหว่างรอการกำหนดค่าปรับ

ผู้มีอำนาจปล่อยตัวชั่วคราว

๑. นักวิชาการสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิต ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา หรือปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมายของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่พื้นที่ที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งสรรพสามิตพื้นที่สาขาเมือง ในคดีที่มีจำนวนเงินค่าปรับรวม ไม่เกินคดีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๒. สรรพสามิตพื้นที่/นิติกรชำนาญการพิเศษ ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการส่วนคดี ในคดีที่มีจำนวนเงินค่าปรับรวม ไม่เกินคดีละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคดี ในคดีที่มีจำนวนเงินค่าปรับรวม ไม่เกินคดีละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย/ผู้อำนวยการสำนักงานสรรพสามิตภาค (ไม่จำกัดวงเงิน)

การจัดการคืนของกลางภายหลังการเปรียบเทียบคดี

๑. กรณีไม่คืนของกลาง
  - ๑.๑ ผู้ต้องหายินยอมยกให้เป็นของกรมสรรพสามิต
  - ๑.๒ เข้าชื่อยกเว้นที่ไม่ต้องคืนและตกเป็นของกรมสรรพสามิตตามมาตรา ๒๐๖ วรรค ๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
  - ๑.๓ ของกลางมีไว้เป็นความผิด ตามมาตรา ๒๐๗ ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
๒. กรณีคืนของกลาง
  - ๒.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ต้องหาโดยกำหนดระยะเวลาให้ผู้ต้องหามาชำระภาษีสินค้าของกลางตามมาตรา ๒๐๖ วรรค ๑ และเป็นกรณีสินค้านั้นสามารถดำเนินการเสียภาษีได้ตามช่องทางของกฎหมาย
  - ๒.๒ เจ้าของผู้มีกรรมสิทธิ์ขอคืนได้ตามช่องทางของกฎหมาย